

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/53/UE w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych”

[COM(2021) 547 final – 2021/0291 (COD)]

(2022/C 152/13)

Sprawozdawca: **Christophe LEFÈVRE**

Wniosek o konsultację	Rada Unii Europejskiej, 30/09/2021 Parlament Europejski, 04/10/2021
Podstawa prawna	Art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	18/11/2021
Data przyjęcia na sesji plenarnej	08/12/2021
Sesja plenarna nr	565
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	231/0/6

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) przyjął do wiadomości propozycję Komisji dotyczącą przyspieszenia działań na rzecz wprowadzenia normy USB typu C, która jest spójnym i jednolitym standardem dla ładowarek telefonów komórkowych i podobnych urządzeń.

1.2. Podejmowane od 2009 r., a następnie także od 2014 r. dobrowolne inicjatywy nie spełniają w pełni celów Unii Europejskiej w zakresie ograniczenia odpadów elektronicznych, ułatwienia konsumentom korzystania z urządzeń i uniknięcia fragmentacji rynku urządzeń ładujących. Szacuje się, że ładowarki wyrzucone w 2018 r. odpowiadały za 11 tys. ton odpadów elektronicznych.

1.3. W styczniu 2020 r. Parlament Europejski przegłosował w szczególności rezolucję⁽¹⁾ mającą na celu opracowanie bardziej wiążącego prawodawstwa, z którym EKES w pełni się zgadza.

1.4. EKES w pełni popiera projekt dyrektywy Komisji Europejskiej, o którą wnioskował w tym zakresie Parlament Europejski.

1.5. EKES pragnie pójść o krok dalej niż projekt Komisji, zalecając rozszerzenie obowiązku dotyczącego ładowarek do telefonów komórkowych i podobnych urządzeń na wszystkie urządzenia radiowe, elektroniczne, podłączone do internetu i nadające się do wielokrotnego ładowania, a także na komputery przenośne: chodzi również o możliwość naładowania urządzenia przenośnego za pomocą ładowarki do komputera USB typu C o mocy 65 W zamiast 2,1 W i tym samym o uniknięcie sytuacji, w której osoby przemieszczające się muszą ze sobą przewozić kilka różnych ładowarek.

1.6. EKES odnotował, że coraz częściej gniazda USB o niskiej mocy (2,1 W) przeznaczone do ładowania urządzeń przenośnych są udostępniane użytkownikom, z kablem lub bez, w autobusach, samolotach, centrach handlowych, salach konferencyjnych i innych miejscach tranzytu. Czasami mają one niewystarczającą moc do naładowania niektórych urządzeń, o których mowa w dyrektywie.

1.7. Aby ułatwić szybkie ładowanie i zachęcić użytkowników do pożyczania sobie kabli USB typu C w czasie krótkiego przejazdu lub przez krótki czas, EKES proponuje, by zalecono wyposażenie tych miejsc w przyszłości w ultraszybkie ładowarki. Jest to adekwatne do potrzeb wyrażonych w jednym z badań Komisji Europejskiej.

⁽¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 30 stycznia 2020 r. w sprawie uniwersalnej ładowarki do przenośnych urządzeń radiowych (2019/2983(RSP)) (Dz.U. C 331 z 17.8.2021, s. 2).

1.8. EKES zauważa, że baterie mogą mieć ograniczoną żywotność w porównaniu z resztą urządzenia. Zaleca, aby baterie używane w komputerach, tabletach lub telefonach komórkowych podlegały tym samym normom, tak by umożliwić ich wymianę zamiast konieczności zakupu całego urządzenia w przypadku przedwczesnego nieprawidłowego działania baterii.

1.9. EKES pragnie podkreślić odpowiedzialność producentów urządzeń elektronicznych za zrównoważony rozwój, wzywając ich do dopilnowania, by koszt wymiany baterii był niski i by techniczna wykonalność zniechęcała do wymiany całego urządzenia elektronicznego w sytuacji, gdy wymiany wymaga jedynie bateria.

1.10. EKES wzywa Komisję, by zaleciła producentom niepodejmowanie prób obchodzenia przepisów poprzez zmiany napięcia lub natężenia prądu, które wymagałyby stosowania ładowarki danej marki, sprawiając, że cele dyrektywy byłyby nieskuteczne.

1.11. EKES zaleca, by po zakończeniu procesu legislacyjnego Komisja i Parlament Europejski przeprowadziły szeroką kampanię informacyjną wśród ogółu obywateli i obywateli w celu poinformowania konsumentów i zachęcenia ich do nabywania w przyszłości wyłącznie urządzeń wyposażonych w interfejs USB typu C.

2. Kontekst opinii

2.1. Od 2009 r. Komisja dąży do ograniczenia fragmentacji rynku interfejsów ładowania telefonów komórkowych i podobnych urządzeń. Takie inicjatywy przyniosły jednak jedynie skutek w postaci dobrowolnych programów⁽²⁾, które nie są prawnie wiążące, a zatem nie zapewniają spójnego i jednolitego stosowania.

2.2. Niedawne dobrowolne inicjatywy nie spełniają w pełni celów polityki Unii w zakresie ograniczenia odpadów elektronicznych, zapewnienia wygody konsumentom i uniknięcia fragmentacji rynku urządzeń ładujących.

2.3. Brak harmonizacji w tym obszarze może doprowadzić do znaczących rozbieżności w przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych lub praktykach państw członkowskich dotyczących interoperacyjności telefonów komórkowych i urządzeń radiowych podobnych kategorii lub klas z ich urządzeniami ładującymi oraz dotyczących dostarczania urządzeń radiowych bez urządzeń ładujących.

2.4. W związku z tym niezbędne jest działanie Unii na rzecz promowania wspólnego poziomu interoperacyjności oraz dostarczania użytkownikom końcowym informacji dotyczących charakterystyki ładowania urządzeń radiowych.

2.5. W styczniu 2020 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję⁽³⁾, w której wezwał do pilnego przyjęcia normy dotyczącej uniwersalnej ładowarki do telefonów komórkowych w celu uniknięcia dalszej fragmentacji rynku wewnętrznego.

2.6. Szacuje się, że w 2018 r. ładowarki do telefonów komórkowych odpowiadały za około 11 000 ton odpadów elektronicznych, a związane z nimi emisje w całym cyklu życia wyniosły równoważność około 600 kt CO₂.

2.7. Unia przykłada bardzo dużą wagę do zwiększenia efektywności gospodarowania zasobami poprzez przejście na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym dzięki przyjęciu takich inicjatyw, jak dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE⁽⁴⁾, a ostatnio – Europejski Zielony Ład. Omawiana dyrektywa ma na celu ograniczenie ilości odpadów elektronicznych powstających w wyniku sprzedaży urządzeń radiowych oraz wydobycia surowców i emisji CO₂ pochodzących z produkcji, transportu i unieszkodliwiania ładowarek, a tym samym promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym.

2.8. Wniosek ma na celu wprowadzenie do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/53/UE⁽⁵⁾ wymagań dotyczących protokołów komunikacyjnych w zakresie ładowania, interfejsu ładowania (tj. gniazda ładowania) niektórych kategorii lub klas urządzeń radiowych, a także informacji, które mają być dostarczane użytkownikom końcowym odnośnie do charakterystyki ładowania tych kategorii lub klas urządzeń radiowych.

⁽²⁾ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/2417/attachments/1/translations>

⁽³⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie uniwersalnej ładowarki do przenośnych urządzeń radiowych (2019/2983(RSP)) (Dz.U. C 331 z 17.8.2021, s. 2).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 38).

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/53/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych i uchylająca dyrektywę 1999/5/WE (Dz.U. L 153 z 22.5.2014, s. 62).

2.9. We wniosku nakłada się wymóg, aby telefony komórkowe i podobne urządzenia radiowe (tablety, aparaty cyfrowe, słuchawki nagłowne i zestawy słuchawkowe, przenośne konsole do gier komputerowych i przenośne głośniki) były wyposażone w gniazdo USB typu C, jeżeli można ładować je za pomocą ładowania przewodowego, oraz były dodatkowo wyposażone w protokół komunikacyjny USB Power Delivery, jeżeli wymagają ponadto ładowania napięciem wyższym niż 5 woltów lub prądem o natężeniu wyższym niż 3 ampery lub mocą wyższą niż 15 watów.

2.10. Komisja mogłaby przyjąć akty delegowane w celu uwzględnienia w przyszłości dodatkowych rodzajów technologii ładowania innych niż ładowanie przewodowe.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES odnotowuje, że od 12 lat Komisja wywiera nacisk na konwergencję norm dotyczących ładowarek telefonicznych, by tym samym spełnić wymóg trwałości i zmniejszenia ilości odpadów trudnych do recyklingu.

3.2. EKES zauważa, że brak uniwersalnej ładowarki prowadzi do systematycznej sprzedaży ładowarki telefonicznej i kabla zasilania/kabla do przesyłu danych z każdym urządzeniem, chociaż konsument mógłby mieć możliwość zakupu samego tylko urządzenia.

3.3. EKES w pełni popiera projekt dyrektywy Komisji Europejskiej, o którą wnioskował w tym zakresie Parlament Europejski.

3.4. Jest oczywiste, że sprzedaż konkretnych ładowarek stanowi znaczną część przychodów producentów, w szczególności przychodów z telefonów komórkowych: konieczne będzie dopilnowanie, by producenci nie zmieniali regularnie norm elektronicznych (poziomu napięcia, wymaganej mocy itp.) w celu systematycznej sprzedaży modelu ładowarki własnej marki, a nawet kabla do przesyłu danych, który może być uniwersalny. Czyniliby tak zamiast umożliwienia ponownego wykorzystania już zakupionej ładowarki. Utrudniłoby to skuteczne stosowanie dyrektywy mające na celu zmniejszenie tonażu odpadów elektronicznych.

3.5. EKES zaleca, by po zakończeniu procesu legislacyjnego Komisja i Parlament Europejski przeprowadziły szeroką kampanię informacyjną wśród ogółu obywateli i obywateli w celu poinformowania konsumentów i zachęcenia ich do nabywania w przyszłości wyłącznie urządzeń wyposażonych w interfejs USB typu C.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. EKES zaleca, by sektor ten ułatwił ultraszybkie ładowanie telefonów komórkowych za pomocą ładowarek o dużej mocy, takich jak na przykład prosta ładowarka do komputera podręcznego z portem USB typu C o mocy 65 W zamiast 2,1 W.

4.2. EKES stwierdza, że coraz częściej gniazda USB przeznaczone do ładowania urządzeń przenośnych są udostępniane użytkownikom, z kablem lub bez, w autobusach, samolotach, centrach handlowych, salach konferencyjnych i innych miejscach tranzytu. Są to domyślnie gniazda o małej mocy (2,1 W), która jest niewystarczająca do ładowania niektórych urządzeń omówionych w dyrektywie. Aby ułatwić szybkie ładowanie i zachęcić użytkowników do pożyczania sobie kabla USB typu C w czasie krótkiego przejazdu lub przez krótki czas, EKES proponuje, by zalecono wyposażenie tych miejsc w przyszłości w ultraszybkie ładowarki. Jest to adekwatne do potrzeb wyrażonych w jednym z badań Komisji Europejskiej.

4.3. W związku z tym EKES zaleca, by dążenie do stosowania jednej ładowarki USB typu C do telefonów komórkowych dotyczyło również komputerów podręcznych, nawet jeśli poziom naładowania i mocy musi zostać dostosowany elektronicznie. Zarówno ze względów ekologicznych i ekonomicznych, jak i w celu uniknięcia konieczności przewożenia ze sobą wielu ładowarek przez osoby przemieszczające się, wymóg przewidziany w dyrektywie należy rozszerzyć również na komputery podręczne z wyjątkiem sytuacji, gdy istnieją ograniczenia technologiczne, które należy uzasadnić.

4.4. EKES zauważa, że baterie mogą mieć ograniczoną żywotność w porównaniu z resztą urządzenia. Zaleca, aby baterie używane w komputerach, tabletach lub telefonach komórkowych podlegały tym samym normom, tak by umożliwić ich łatwą i taną wymianę zamiast konieczności zakupu całego urządzenia w przypadku przedwczesnego nieprawidłowego działania baterii. EKES pragnie podkreślić odpowiedzialność producentów urządzeń elektronicznych w dziedzinie ekologii i zrównoważonego rozwoju.

Bruksela, dnia 8 grudnia 2021 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego